

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind combaterea
faptelor, declarațiilor și acțiunilor de leznațiune**

Analizând **propunerea legislativă privind combaterea faptelor, declarațiilor și acțiunilor de leznațiune**, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.B237 din 24.04.2014,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect instituirea răspunderii contravenționale pentru „declarația de leznațiune”, precum și a răspunderii penale pentru „faptele și acțiunile de leznațiune”. Potrivit proiectului, prin noțiunea de „leznațiune” este avută în vedere „orice faptă, declarație sau acțiune jignitoare sau ofensatoare la adresa poporului român, a națiunii române, a României ca entitate statală așa cum este definită de art.1 alin.1, art.3 alin.1 și art.13 alin.1 din Constituție, precum și a simbolurilor României, așa cum sunt definite la art.12 alin.1 și 2 din Constituție”.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse, precizăm că definiția noțiunii de leznațiune **nu îndeplinește cerințele necesare de claritate și previzibilitate a normei juridice.**

Astfel din redactare **nu rezultă care sunt criteriile care urmează a fi utilizate pentru a califica o acțiune drept „jignitoare sau ofensatoare” la adresa poporului român, a națiunii române sau a României** și nici cum ar urma să fie acestea diferențiate de manifestările prin care se exprimă critici sau declarații care, potrivit art.1 alin.(4) din proiect, nu reprezintă fapte de leznațiune.

Precizăm că, în jurisprudența constantă a Curții Constituționale s-a reținut că dispozițiile legale trebuie să fie **clare și precise**, ca o condiție esențială a calității și constituționalității normei juridice, în caz contrar aducându-se atingere art.1 alin.(5) din Constituție (în acest sens, Decizia nr.430/2013). În plus, în cazul normei penale sancționatoare, Curtea a subliniat că exigențele de precizie, claritate și, implicit, previzibilitate sunt impuse, cu valoare de principiu, și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia dreptului la un proces echitabil (în acest sens, Decizia nr.903/2010).

3. În ceea ce privește sancționarea acțiunilor jignitoare sau ofensatoare la adresa simbolurilor României, astfel cum se propune la **art.1**, precizăm că în Codul penal de la 1968 era incriminată fapta de ofensă adusă unor însemne (art.236). Prin intrarea în vigoare a noului Cod penal, Legea nr.286/2009, s-a renunțat la incriminarea acestei fapte. Menționăm că, potrivit Expunerii de motive la Legea nr.286/2009, la această soluție legislativă s-a ajuns în urma *„analizării necesității acestei incriminări, dar și a proporționalității dintre natura și severitatea mijloacelor de constrângere, pe de o parte, și importanța valorii sociale ocrotite prin aceste mijloace, pe de altă parte”*. S-a arătat, astfel că, *„în ceea ce privește necesitatea incriminării unei asemenea fapte nu există argumente care să susțină în mod rezonabil menținerea acesteia în sfera de protecție penală în condițiile în care practica judiciară este aproape inexistentă în această materie”*.

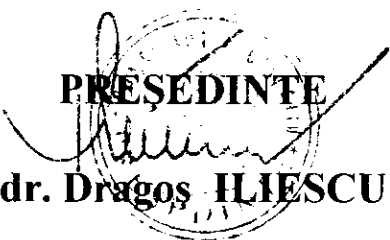
4. În ceea ce privește sancțiunea prevăzută la **art.3 alin.(2)**, constând în dizolvarea, „prin hotărâre judecătorească” a persoanelor juridice care săvârșesc infracțiunea de leznațiune, precizăm următoarele:

a) Distincția realizată în text între „persoane juridice”, pe de o parte, și „organizațiile non-guvernamentale sau partidele politice”, pe de altă parte, nu se justifică, atâta vreme cât și aceste din urmă entități sunt persoane juridice.

b) Din ansamblul reglementării referitoare la sancțiunea dizolvării persoanei juridice (art.3 și 4 din proiect), rezultă că aceasta ar constitui, de fapt, o sancțiune civilă, deși ar urma să fie aplicată drept consecință a săvârșirii unei infracțiuni. O astfel de soluție legislativă *sui-generis* nu poate fi însă acceptată, având în vedere faptul că, în cazul răspunderii penale a persoanei juridice poate fi aplicată, în condițiile art.139 din Codul penal, pe lângă pedeapsa principală, și pedeapsa complementară a dizolvării persoanei juridice. Mai mult decât atât, potrivit art.141 alin.(1) și (2) din Codul penal, această pedeapsă complementară **nu poate fi aplicată** instituțiilor publice, partidelor politice, sindicatelor, patronatelor și organizațiilor religioase ori aparținând minorităților naționale, constituite potrivit legii, și nici persoanelor juridice care își desfășoară activitatea în domeniul presei.

Prin urmare, soluția legislativă nu se integrează în ansamblul normelor care cuprind reglementări referitoare la sancționarea persoanelor juridice, cu atât mai mult cu cât nu este clarificată nici problema raportului dintre sancțiunea prevăzută de proiect și pedeapsa complementară a dizolvării persoanei juridice.

Astfel, nici din acest punct de vedere, reglementarea propusă nu respectă cerințele constituționale referitoare la claritate și previzibilitate, propunerea legislativă neputând fi adoptată în forma propusă.

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 603/21.05.2014